

Тема уроку
”ЗУНР: внутрішня та
зовнішня політика”

**Робота: Костирко СВ,
вчителя- методиста,
ЗНЗ №281,
Святошинського району, міста Києва**

План уроку

1. Передумови та проголошення ЗУНР
2. Внутрішня політика ЗУНР
3. Зовнішня політика ЗУНР
4. Проголошення об'єднання
УНР і ЗУНР

Після цього уроку Ви зможете:

- називати передумови та зміст національно-визвольних змагань на західноукраїнських землях в ХХ ст.;
- визначати хронологічну послідовність подій;
- пояснювати характерні ознаки державного устрою ЗУНР, її внутрішню та зовнішню політику;
- оцінювати роль Є. Петрушевича, К.Левицького, Д. Вітовського в історії;
- аналізувати, узагальнювати факти, порівнювати та критично оцінювати методи боротьби та значення ЗУНР;
- характеризувати, порівнювати, узагальнювати та критично оцінювати особливості боротьби західноукраїнського населення за незалежність у контексті загальноєвропейських і світових процесів,
- аргументувати свою точку зору з посиланням на джерела

Актуалізація опорних знань:

- 1. До складу яких держав входили західноукраїнські землі напередодні Першої світової війни?**
- 2. Як розвивався національно-визвольний рух на даних територіях з 1914 до 1917 років?**
- 3. Влада якої держави претендувала на західноукраїнські землі?**
- 4. Яке рішення розглядалося щодо долі західноукраїнських земель під час укладення Брест-Литовського мирного договору?**

Передумови проголошення ЗУНР:

- 1. Досвід визвольного руху: діяльність Товариства галицьких греко-католицьких священників, “Руської Трійці”, Головної Руської Ради, Галицько-руської матиці, народовців, радикалів, РУРПу, УСДП, УНДП, ГУРу, УСС, СВУ, ЗУРу.**
- 2. Наслідок 1 світової війни - розпад Австро-Угорщини та загострення протиріч між австрійсько-польською владою та українськими лідерами.**

3. 16 жовтня 1918 р. - Маніфест австрійського імператора

Робота з документом: “Маніфест цісаря Карла I від 16 жовтня 1918 р... до моїх вірних австрійських народів”

“ Вказати Народам Австрії шляхи, на яких вони могли б без перешкод і спорів розвинути свою Національну Силу й використати її з добрим вислідом для благословенного розвою свого духового й господарського добробуту....”

Дати відповідь на запитання:

1. Який шлях вказав народам імперії Карл I ?

**4. 18 жовтня 1918р. - створення Української
Національної Ради на чолі з Є.Петрушевичем**

Прочитайте документ, дайте відповідь на запитання
“Зі Статуту Української Національної Ради...”

1. Українська Національна Рада є конституантою тієї частини українського народу, яка живе в Австро-Угорській монархії, на цілій його етнографічній території.
2. Українська Національна Рада має право і обов'язок:
  - а) виконати в хвили, яку признається за відповідну, іменем українського народу Австро-Угорської монархії, його право самовизначення та рішити про державну долю всіх областей, заселених тим народом,
  - б) підприняти усі постанови та заходи репрезентативного, законодавного та адміністративного характеру, щоби своє рішення під а) перевести в життя”

Які завдання було поставлено УНРадою в Статуті?

5. 1 листопада 1918 р. відбулося повстання (“зрив, чин”) українських військових у Львові, Станіславі, Тернополі, Коломиї та інших містах Східної Галичини, по захопленню влади

**Один із керівників
Листопадового чину 1918 р.**

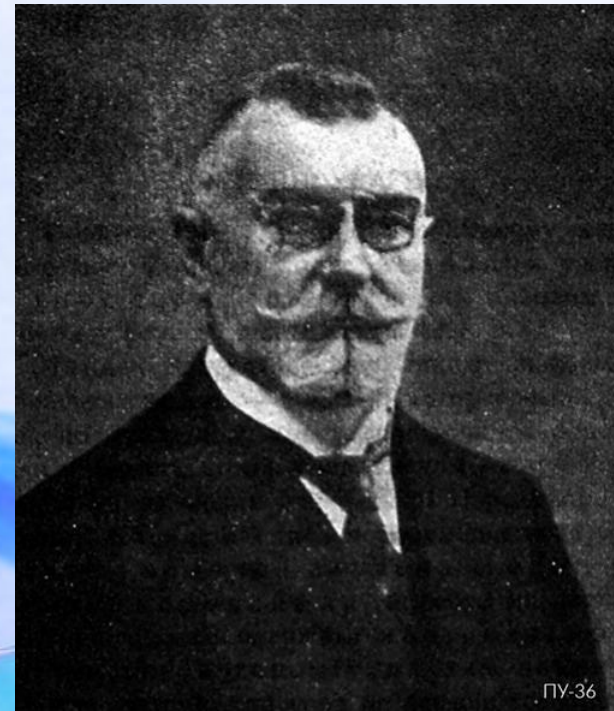

**Під львівською ратушею-
учасники повстання**

**6. Створення на засіданні УНРади Тимчасового
Державного секретаріату – уряду (виконавчого
органу влади), головою призначено К.
Вітовського**

13 листопада 1918 року- проголошення ЗУНР

Робота з картою

Дайте відповіді на запитання:

1. Покажіть території, на яких УНРадою було проголошено ЗУНР
2. Назвіть території на яких влада ЗУНР була недовготривалою
3. Які держави межували з ЗУНР?
4. Прокоментуйте особливості адміністративного поділу ЗУНР
5. Назвіть органи державної влади ЗУНР

90 - річчю утворення присвячується **Західно-Українська Народна Республіка (ЗУНР)** **за сприяння Фонду УКРАЇНА-РУСЬ**

УМОВИ ПОЗНАЧЕННЯ

- територія, на якій Українська Народна Рада було проголошено ЗУНР
- територія, на якій влада ЗУНР була недовготривалою
- територія Республіки Народної Республіки (РНР)
- найдістотніші території у складі ЗУНР
- 1918 рік
- центр
- Львівська область
- СТРИЙська округа
- Косівська округ
- Рогатинська округа
- сучасна територія України
- сучасна територія Республіки
- сучасна територія держави

Масштаб 1:1 250 000

Історичні події:

- вересень 1918 у Львові створено Центральний Військовий Комітет (ЦВК) для підготовки збройного повстання проти австрійської влади
- 18.10.1918 у Львові, в Народному Дні, на зборх українських депутатів австрійського парламенту, українські члени галицького і буковинського сейма, представники політичних партій Галичини і Буковини, духовенства і студентства було утворено Українську Народну Раду, яка стала політичним представницьким органом українського народу в Австро-Угорській імперії
- 19.10.1918 УНРада, співраючись на право народу на самовизначення, проголосила Українську державу на всій українській етнічній території Галичини, Буковини і Закарпаття
- 01.11.1918 (Листопадський Чорт) стрілецькі частини, основаної головною ЄВР сепаратом Д. Відовським, зайняли найважливіші урядові установи у Львові і передали всю повноту влади УНРаді
- 04.11.1918 проголошено Східно-Лемківську Республіку в складі УНР
- 06.11.1918 встановлена влада УНРади на Буковині
- 11.11.1918 румунські війська окупували Північну Буковину включно з Чернівцями
- 12.11.1918 УНРада затвердила Конституцію – «Таманський» основний закон про державну самостійність українських земель бувай австро-угорської імперії; за його недовготривалої держави отримала назву «Західно-Українська Народна Республіка»
- 01.12.11.1918 початок українсько-польської війни. Польські війська зайняли Львів
- 14-23.01.1919 поход війська ЗУНР у Закарпаття
- 15.01.1919 захоплення Ужгорода чеськими військами
- 21.01.1919 Закарпатський Всеукраїнський Конгрес у Хусті прийняв декларацію про приєднання Закарпаття до України
- 22.01.1919 у Києві відбулось урочисте проголошення Акту З'яву УНР (Наддніпрянська Україна) і ЗУНР (Галичина, Буковина, Закарпаття) в єдиний соборний Український Народний Республіку
- Назву ЗУНР змінено на «Західна Область Української Народної Республіки» (ЗЮНР).

Використані джерела:
Національний атлас України. К.: Картографін, 2008
Україна. Історичний атлас. К.: Ява, 2008
Львівський М. Народний К. Історія ЗУНР. Львів, Інститут української історії НАН України, 1995
Львівський М. Сторінка 14 сторінки Ужгород - 13. Львів, 2001
Валентинів С. Воєнна адміністративна територія утвореної ЗУНР. Львів, 2001

Благодійний Фонд «Україна-Русь»
Українська Народна Рада
1907, Львів, вул. Паламовська 114/01
тел. 0332 2916 516, факс 0332 291 616

НАВІНІ АТЛАС
Українська Народна Рада
1907, Львів, вул. Паламовська 114/01
тел. 0332 2916 516, факс 0332 291 616

2. Внутрішня політика ЗУНР:

1. Створення органів законодавчої й виконавчої влади в центрі та на місцях шляхом проведення демократичних виборів

2. Закон про громадянство

3. Затвердження державних символів: прапор — жовто-синій; герб — золотий лев на синьому тлі, обернений у правий бік.

4. Проголошення української мови державною

5. Земельна реформа

- 6. Закон про 8-годинний робочий день**
- 7. Встановлення державної монополії на продаж продаж зерна, хліба, цукру, спирту, сірників, шкір, худоби; заборонений вивіз нафти**
- 8. Запровадження національної валюти – гривні та карбованця**
- 9. Організація 30 українських середніх шкіл**
- 10. Відновлення роботи пошти й телеграфу**
- 11. Закон про національні меншини, що гарантував їм 30% місць у майбутньому парламенті**
- 12. Створення УГА на чолі з М. Омеляновичем-Павленком**

Державна символіка ЗУНР

Прапор

Герб

**Омелянович-Павленко
Михайло Володимирович -
військовий діяч, генерал-
полковник Армії УНР**

**Офіцери Української
Галицької армії**

3. Зовнішня політика ЗУНР

Мета: міжнародне визнання молодої держави країнами Антанти та припинення війни з Польщею (3 листопада польські війська захопили Львів, Перемишль, 10 повітів ЗУНР із 59)

- Відкриття посольств в Австрії, Угорщині, Німеччині
- Заснування дипломатичних представництва в Чехословаччині, Канаді, Італії, США, тощо

Наслідок:

- країни Антанти не визнали ЗУНР, її ізоляція
- 21 листопада 1919 р. Верховна рада Антанти надала Польщі 25-річний мандат на управління Східною Галичиною. Польща протестувала проти такого рішення, заявивши, що Східна Галичина є «невід'ємною частиною Польщі». Польські війська окупували Східну Галичину і Західну Волинь

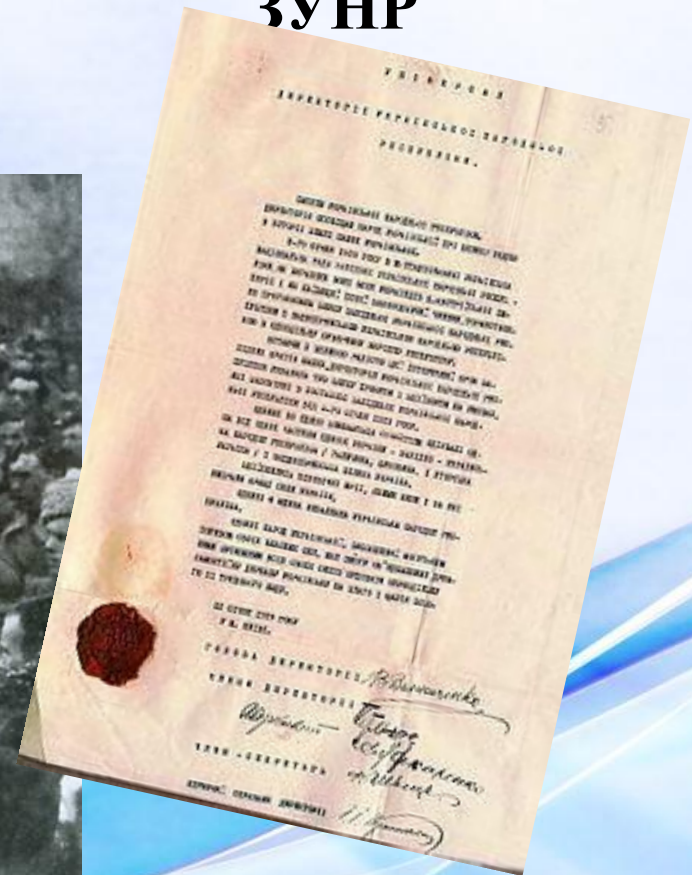
4. Проголошення об'єднання УНР і ЗУНР

- **22 січня 1919 р. На Софійському майдані Києва урочисте проголошення Акту Злуки: утворилася єдина соборна Україна**
- **ЗУНР здобула назву Західної області Української Народної Республіки (Зо УНР) і повну автономію. Остаточне рішення про об'єднання західних і східних земель повинні були затвердити Українські Установчі збори, які так і не були скликані**

22 січня 1919 р. Софійський майдан Києва Проголошення Акту Злуки

Універсал Директорії УНР про об'єднання УНР та ЗУНР

Значення Акту Злуки:

1. Морально-політичне значення, підтверджено прагнення українського народу жити в незалежній і соборній Українській державі
2. Взаємодія Української Галицької армії й армії Директорії
3. Обмін досвідом галицьких державних службовців та адміністративного апарату Директорії УНР

З 2000 р. день 22 січня відзначається в Україні як національне свято

ЗАКРІПЛЕННЯ

Прокоментуйте зображення на листівках

Вшанування пам'яті патріотів ЗУНР у місті Львові

Меморіальна дошка на львівській ратуші: «1 листопада 1918 р. на львівській ратуші був вперше піднятий державний синьо-жовтий прапор...»

На Янівському цвинтарі у Львові – меморіал Українських Січових стрільців

СЛОВНИК

УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ (УГА) –

ЗБРОЙНІ СИЛИ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ РОЗПОЧАЛОСЯ ВІДРАЗУ ПІСЛЯ ЛИСТОПАДОВОГО ПОВСТАННЯ 1918 Р. У ЛЬВОВІ І ПРОДОВЖУВАЛОСЯ В ХОДІ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ВІЙНИ 1918-1919 РР.

АКТ ЗЛУКИ –

АКТ ПРО ОБ'ЄДНАННЯ ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ УТВОРЕНЬ – УНР ТА ЗУНР – В ЄДИНУ НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ, ЯКИЙ ПРОДЕМОНСТРУВАВ ПРАГНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО СОБОРНОСТІ

- **Українська національна Рада - вищий орган влади західно -українських земель на чолі з Євгеном Петрушевичем. Утворено 19 жовтня 1918 року.**
- **Львівське повстання - дії військових на чолі з Д. Вітовським по захопленню влади у місті Львові 1 листопада 1918 року**
- **Тимчасовий Державний Секретаріат – уряд ЗУНР на чолі з К.Левицьким, утворений 9 листопада 1918 року**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. ПРОЧИТАТИ ПАРАГРАФ 21 СТОР.169-175.

2. ВИВЧИТИ ТЕРМІНИ

3. СКЛАСТИ ХРОНОЛОГІЧНИЙ ЛАНЦЮГ ПОДІЙ ДО ЗАПИТАННЯ ПЛАНУ: «ПРОГОЛОШЕННЯ ЗУНР».

4. ВИКОНАТИ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Список використаних джерел інформації

Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. К.: 1994. – 413

Литвин В. Історія України. Підручник. К.: 2008. – 813

Кульчицький С.В., Мицик Ю.А., Власов В.С. Історія України. Повний курс підготовки для вступу до вищих навчальних закладів. К.: 2009. – 526

Воропаєва В.В., Губіна С.Л., Земерова Т.Ю., ... Історія України. Комплексний довідник.

Повний курс історії України. Х.: Весна, 2011. – 484

Історія України: підручник для 10 кл. загальноосв.навч.закл. Рівень стандарту, академічний рівень/ О.Реєнт, О.Малій. – К.: Генеза, 2010. –240

Інтернет – ресурси:

<http://www.litopys.com.ua>

<http://school.xvatit.com>

<http://kuncevo.ucoz.ru/index>

<http://www.litopys.com.ua>

<http://kuncevo.ucoz.ru/index>

<http://www.mesoeurasia.org>

<http://uk.wikipedia.org/wiki>

<http://histua.com/istoriya-ukraini>

<http://ebk.net.ua/Book/history>

<http://www.bogoslov.org.ua>

gymnasia21.lutsk.ua

<http://unknownwar.info>

<http://uk.wikipedia.org>

http://posibnyky.vntu.edu.ua/e_pidr/m3/m3_8.htm

<http://joanerges.livejournal.com/566801.html>

<http://refdb.ru/look/2357320-pall.html>